

Pananalenga ngan Deo ele Laulau - 2

Pananalenga ngan Deo ele Laulau - 2

Lessons About God's Word - 2

The lessons in this book are intended for use in
Sunday School, community school, or for adult literacy.

Compiled by Carol Jean Gallagher

First edition

Published by the Bariai Bible Translation Committee
West New Britain Province
Papua New Guinea

Illustrations in this book are used with permission from
Language Recording, Inc. of Papua New Guinea,
New Tribes Mission,
Birney Boyd, Erin Gallagher and Kunak Vulau

325 copies
Printed at Ukarumpa, E.H.P.
Papua New Guinea
July 2005
ISBN: 9980-0-3061-5

Posanga Imuga

Buk ga oaine inasi Deo ele laulau aea ninipunga.
Buk toaine kemi ngan pananalenga gid kakau ga gid kapepei pade
ngan Deo ele posanga.

Akado bodenga ga idae ngan buk ne mao.
Oangga akakado naurata ngan buk toaine, akoli ngan aoami,
mao abode aea kolinga ga idae ngan eksasais buk,
ta buk ienono kemi ga mole.

Preface

The Bariai language is spoken by about 1400 speakers who live on the northwestern coast of West New Britain in Papua New Guinea

This is the second in a series of seven books. The series contain 145 Bible lessons, which chronologically cover many stories of the Bible. Each lesson consists of a Bible story (with illustration), questions, a memory verse, a puzzle/activity and the lesson theme.

This book can be used in Sunday Schools, in vernacular schools, in Bible studies, in family fellowships or for private reading. Its purpose is to provide a curriculum that gives an overview of the whole Bible. A further purpose is to provide material for reading practice to readers of all ages, children as well as adults.

Although some of the puzzles invite the reader to write in the book, it is recommended that a separate notebook be used to complete the puzzles. This will give the book a longer life span.

The lessons in this book are adapted from *Angasik Ua*, a Bible story curriculum written and edited by members of the Tungag Bible Translation Program on New Hanover Island, New Ireland Province.

23 Moses aea poponga

Ibada Mulian 1; 2:1-10

Gid Israel tisiran gergeu busa tau ta tiun ngan tibur Isip. Idio ta natabolo pau ede imadid ga imuga ngan tibur Isip, be iuatai ngan Josep mao. Igera gid tiuot busa tau, ta imataud. Tota idol gid madidnga naurata ad ta tipaeaea gid Israel ta tikado kulupu tau ngan gid. Gid Isip urad ngan paeaeanga gid Israel, be gid Israel urad ga tiuotot busa pade, ta tiun ngan tibur Isip.

Tota natabolo iposa matua pagid panua Isip bedane, "Oangga gid taine Hibru tipopo gergeu arangaranga, atado gid ga tisulug ngan eau kapei Nail."

Ngan ado toaiua taine ede ipopo gergeu aranga ede, ta imudan ei irangrang ngan taiko tol. Io, taiko tol kus, be irangrang ngan imudan gergeu pade mao. Tota ibada tia ede ta idol gergeu ga idudunga tia iloleai ta idol tia toa ngan eau kapei Nail. Ngan ado toaiua natabolo inat taine ila ililiu eauiai ta igera tia toa, ta ipokaka tia iaoa ta igera gergeu ta ilolo isat ngan ei.

Gergeu toa iliu kapei imadmadid aluai tede ngan geranga sooa danga ga iuot ngan ei, ikeo pan natabolo inat taine ngan ilo taine ede ngan ipadud gergeu. Ta natabolo inat taine ikeo pan, "Goibe, la." Tota taine kakauede toa ila ibada gergeu itna. Tota gergeu imado pan itna irangrang ngan idae kapei tede, ta itna ibada ei ga ila pan natabolo inat taine, ta iuot mambe ei ele gergeu. Ta iuato ieda Moses.

1. Ikamado ga gid Isip tiuanga tipamate gid Israel?
2. Gergeu toa, itna imudan ei irangrang ngan taiko pida?
3. Deo ilua gergeu itna madongan?

Matam nanan: 1 Pita 5:7

**Oato ninipunga gadio ne ga ilo posanga
ga idudunga kemi ngan ninipunga.**

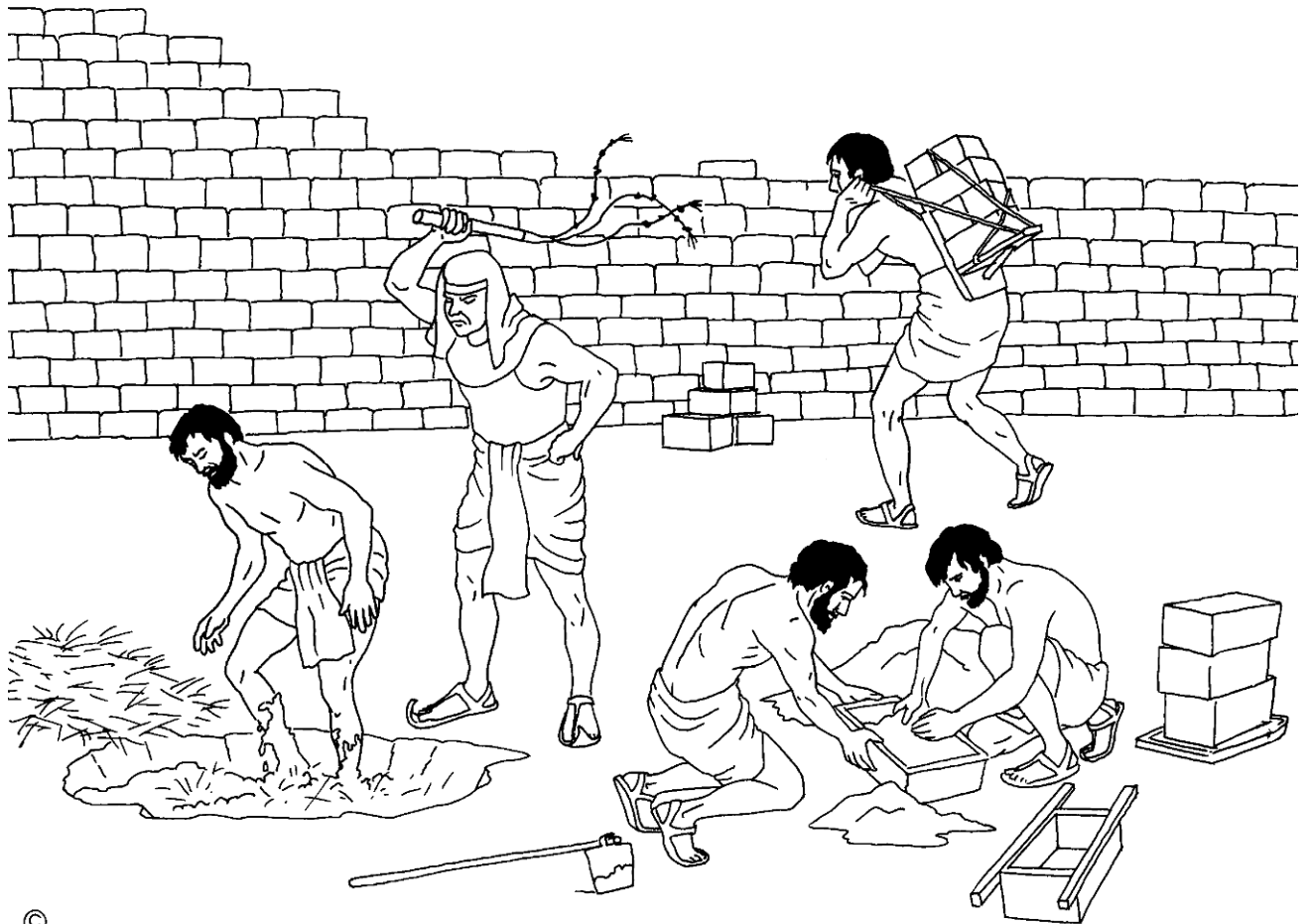
tol eau Moses ipamate inat tia busa

Gid Israel tisiran gergeu _____ tau ta tiuon ngan tibur Isip.
 Natabolo togid Isip iuanga _____ gid. Ikeo pagid Isip ngan
 titado gid Hibru led gergeu arangaranga ga tisulug ngan _____
 kapei Nail. Taine ede imudan ele gergeu irangrang ngan taiko
 _____. Ga kus ta ibada _____ ede ta idol gergeu ga idudunga
 ta idol ngan eau kapei Nail. Natabolo _____ taine iuot ngan ei. Ta
 iuato ieda _____.

Deo imariala ngan gita.

24 Moses iaoa ga itnan Isip

Ibada Mulian 2:11-25

©

Idio ga muriai Moses idae kapei ta ila igera gid ele panua Hibu. Be igera tikakado naurata kulupulupu ton natabolo togid Isip. Be igera eaba ede Isip aea itapa eaba ede Hibu aea paeamao. Io, Moses imata kleng alele, be igera eaba eta pade mao, tota manmanae ila irau eaba Isip aea ga imate ta imudan ipat ngan tantano. Be panua tiutai ngan ele kadonga. Io, natabolo togid Isip ilongo ngan danga Moses ikado, ta iuangga ipamate ei.

Tota Moses iaoa ta ila imado ngan tibur Midian, boloma ngan eau aea baba ede. Be gid taine lima ga rua tila ngan eau aea baba toa ngan ednga eau ga idudunga ngan tamad ele sipsip ga meme ad golomada. Be gid arangaranga tisere gid taine. Be Moses idae ta isere gid arangaranga toa oa, ga kus ta ipaun sipsip ga meme togid taine. Tota gid taine tibaba ei ga ila pan tamad, ta Moses idio imado toman ngan, ta iuai ede ngan gid taine toa. Ta imariala ngan ilaoa ele sipsip ga meme.

Be gid Israel timamado Isip maitne tiuru gid ngan ad ieieinga ngan naurata kulupulupu, ta tian saban Deo ngan luanga gid ngan led naurata kulupu. Ta Deo ilongo led tandanga ta ilolo isat ngan gid ta iuangga ilua gid.

1. Gid Israel led madonga Isip madongan?
2. Ikamado ga natabolo togid Isip iuangga ipamate Moses?
3. Moses iaoa ga ila sida?

*Matam nanan:
Tota Deo igera gid Israel led madonga paeamao toa bedaoa,
ta ilolo isat ngan gid ta iuangga ilua gid.
Ibada Mulian 2:25*

**Oato ninipunga gadio ne ga ilo posanga
ga idudunga kemi ngan ninipunga.**

iuai	tandanga	Moses	Isip	irau	ilongo
taine	Israel	baba	sipsip	iaoa	natabolo

_____ ila igera gid ele panua HIBRU. Be _____ eaba _____
 aea ga imate. Be _____ togid Isip _____ ngan danga
 Moses ikado. Tota Moses _____ ga ila imado ngan tibur Midian,
 boloma ngan eau aea _____ ede. Gid _____ tibada ei ga
 ila pan tamad, ta _____ ede ngan gid taine toa. Imariala
 ngan ilaoa ele _____ ga meme. Gid _____ timamado
 Isip maitne tiuru gid ngan ad ieieinga ngan naurata kulupulupu. Ta
 Deo ilongo led _____ ta iuangga ilua gid.

Oangga danga kulupulupu ikakado gita,
Deo iuatai ta ilolo isat ngan gita.

25 Deo ibaba Moses

Ibada Mulian 3; 4:1-17; 27-31

Ado ede Moses imariala ngan sipsip ga meme ton ilaoa be igera abei kakauede toa dinga irarabal ngan, be dinga inono abei toa oa ilaun ga ibogaboga eta mao. Tota ila boloma ta igera. Be MARON ibaba ga ila pan bedane, "Moses, Moses!"

Ta Moses ikeo, "Gau ta eko," be imataud.

Ta MARON ikeo, "Gau nagera kadonga kulupulupu iuot ngan leg panua ngan tibur Isip na. Be nalongo led tandanga inam pagau ngan ad madidnga naurata ad tilasu paeaeanga gid tau. Tota nasulug ga nanam ngan badanga gid mulian pagid Isip bagedeai. Tota patautene nasula go ga la pan natabolo togid Isip ngan badanga leg panua Israel ta titnan Isip ga tinam."

Be Moses ikeo pan Deo bedane, "Gau eaba madongan ga narangrang ngan nala pan natabolo ngan badanga gid Israel ta titnan Isip ga tinam?"

Io, MARON ikeo, "Tadim kapei Aron ga ibada eao aoam ngan posanga pagid panua."

Idio ga muriai ta Moses ga Aron tila Isip ta tipaluplup gid kapeipei Israel. Ta Aron ikeo pagid ngan danga toa ngada oa MARON ikeo pan Moses ngan. Ta gid panua Israel tiadi gisirua led posanga tautaunga. Tota tikor aed ga tidol laborad ga isulug tanoelai ta tisoa Deo ieda.

1. Moses imariala ngan sipsip be igera saoa?
2. Deo isula Moses ngan kadonga saoa?
3. Deo isula sai ngan ilua Moses?

*Matam nanan:
 Gau ga nalua go ngan posanga,
 ta napaoatai go ngan saoa posanga eao posa ngan.
 Ibada Mulian 4:12*

Gid posanga ne tutui mao. Patutui gid leta ga tiuot posanga.

natnit	oolgin	abbai	atdii	seoMs
aangtadn	amraliia	asoit	aolai	adbagna

**Patutui posanga toa na kus,
 ta ilo posanga saoa ienono mao.**

Moses _____ ngan sipsip ga meme ton _____. Deo _____ ga ila pan bedane, "_____, _____!" Deo _____ ele panua led _____. Tota isula Moses ngan _____ ele panua Israel ta _____ Isip ga tinam. Gid Israel _____ Moses ga Aron led posanga ta _____ Deo ieda.

Deo ibaba gita ngan kadonga ele naurata.
 Oangga ibaba gita, eine ga ilua gita ngan kadonga.

26 Moses ga Aron tila pan natabolo togid Isip

Ibada Mulian 5; 6:1; 7:8-13

Moses ga Aron tila pan natabolo togid Isip ta tikeo, "MARON Deo ikeo ga bedane: Eao longean Deo ele panua ta tila ngan tibur aea tuanga eta mao ta tisoa ieda."

Be natabolo ikeo, "MARON sai toa? Ikamado ga nalongo ele posanga?" Io, ikado posanga matua pagid madidnga naurata ad togid Isip ga gid paeaeanga aoad togid Israel ta ikeo, "Adol naurata kulupu pagid ta tisonngaro ngan kadonga led naurata ta irangrang ngan tilongo posanga pakakanga bedane mao."

Io, Moses iluai mulian ga ila pan MARON Deo ta ikeo, "O Maron, eao kamado kado paeamao ngan lem panua ngan kadonga toa ne? Eao kado danga eta ngan luanga gid mao."

Ta MARON Deo ikeo pan Moses bedane, "Ngan gau urag ta nakado ei ga ilongean gimi ga ala."

Ga kus ta MARON ikeo pan Moses bedane, "La pan natabolo togid Isip ta keo pan, ei manta ilongean gid Israel ta titnan ele tibur."

Tota Moses ga Aron tila pan natabolo togid Isip, ta Aron itado ele toto ga isulug ta ipul ei ga iuot mota. Natabolo ibaba ele panua oatainga ad ga ele panua borou ad, ta gid pade tipul led toto ga tiuot mota. Be Aron ele mota ison gid led mota ga kus. Be natabolo ilolo matua ga ipaki itanga, ta ilongo gisirua led posanga mao.

1. Deo ikim ele panua tila ngan tibur aea tuanga eta mao ngan kadonga saoa?
2. Ikamado ga natabolo Isip aea idol naurata kulupu pagid Israel pade?
3. Ikamado ga natabolo Isip aea ilongean gid Israel ga tila mao?

Matam nanan: Laulau Baunga Aea (Buk Song) 138:8

Panua tiuot ngan ninipunga ga oaine edad sai ga sai?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Ninipunga ne ikeo ngan sai ga sai?

_____ ga _____ tila pan natabolo togid Isip ta tikeo,
 “_____ ikeo ga bedane: Eao longean _____ ele panua ta
 tila ngan tibur aea tuanga eta mao ta tisoa ieda.”

Be _____ ikeo, “_____ sai toa?”

Io, _____ iluai mulian ga ila pan _____ ta iraring.

Ga kus ta _____ ikeo pan _____ bedane, “La pan
 _____ togid Isip ta keo pan, ei manta ilongean gid Israel
 ta titnan ele tibur.”

Be _____ ilongo gisirua led posanga mao.

Danga papaeamao imata ede ga ede iuotot,
 be Deo ikikisi danga toa ngada ne ngan ibage.

27 Natabolo togid Isip ipaki itanga

Ibada Mulian 7:14-10:29

Io, MARON ikeo pan Moses bedane, "Natabolo togid Isip ilolo matua tau, ta itin ngan ilongean gid Israel ga tila mao." Io, Moses ga Aron tila natabolo imatai, ta Aron isoa ele toto ga idae ta ibal eau Nail, ta eau toa ngada oa iuot sing. Ia toa ngada oa ngan eau Nail timatmate, be eau toa iuad paeamao tau, ta irangrang ngan gid Isip tiunun mao. Be natabolo Isip aea ilongo Moses ga Aron led posanga mao, ngansa ilolo matua ga ipaki itanga.

Deo igera natabolo ipaki itanga, tota ipanas gid Isip pade. Gid kalo tidae ga tiluga tibur Isip. Tidugdug ga tila ngan led luma ga tidae pade ngan led danga nononga aea ga led tabla bret aea. Ga kus ta Deo ikado gid kikiramo tiuot busa, ga kus ta ikado gid langlango tiuot busa. Ga kus ta ikado ta gid masilau mud toa ngada oa togid Isip timatmate. Ga kus ta ipapot gid sererie ngan gid Isip tinid. Ga kus ta ikado aora kapei toman ngan ais mambe patpat itap ngan tibur toa ngada oa Isip. Ga kus ta ikado gurisi busa tiunon ngan tibur Isip ga tian ad annga ga kus. Ga pade ikado tibur toa ngada oa Isip iuot dodom tau.

Be natabolo togid Isip ilolo matua ga ipaki itanga pade.

1. Ikamado ga Deo ipanas gid Isip?
2. Deo ipanas gid Isip ta ikado saoa ga iuot mugaeai?
3. Danga kulupulupu iuotot, be natabolo togid Isip ilolo madongan?

*Matam nanan:
Sapadua tisoa edad ga idae, Deo ga idol edad ga isulug.
Luk 18:14b*

Patutui gid posanga ne ta tiuot mambe ninipunga aea posanga.

1. natabolo matadeai tila Io Aron Moses ga
2. Isip Irangrang tiunun ngan mao gid
3. posanga aea natabolo ga Isip ilongo Be Moses mao Aron led
4. tidae Gid tibur tiluga Isip kalo ga
5. Isip natabolo togid Be matua ilolo

Danga kulupu isaoa iuot ga imuga ga danga kulupulupu isaoa inasnasi?

Langlango tiuot busa.

Ais mambe patpat itap.

Eau iuot sing.

Gurisi tiuon ngan tibur.

Kalo tiluga tibur Isip.

Kikiramo tiuot busa.

Tibur iuot dodom tau.

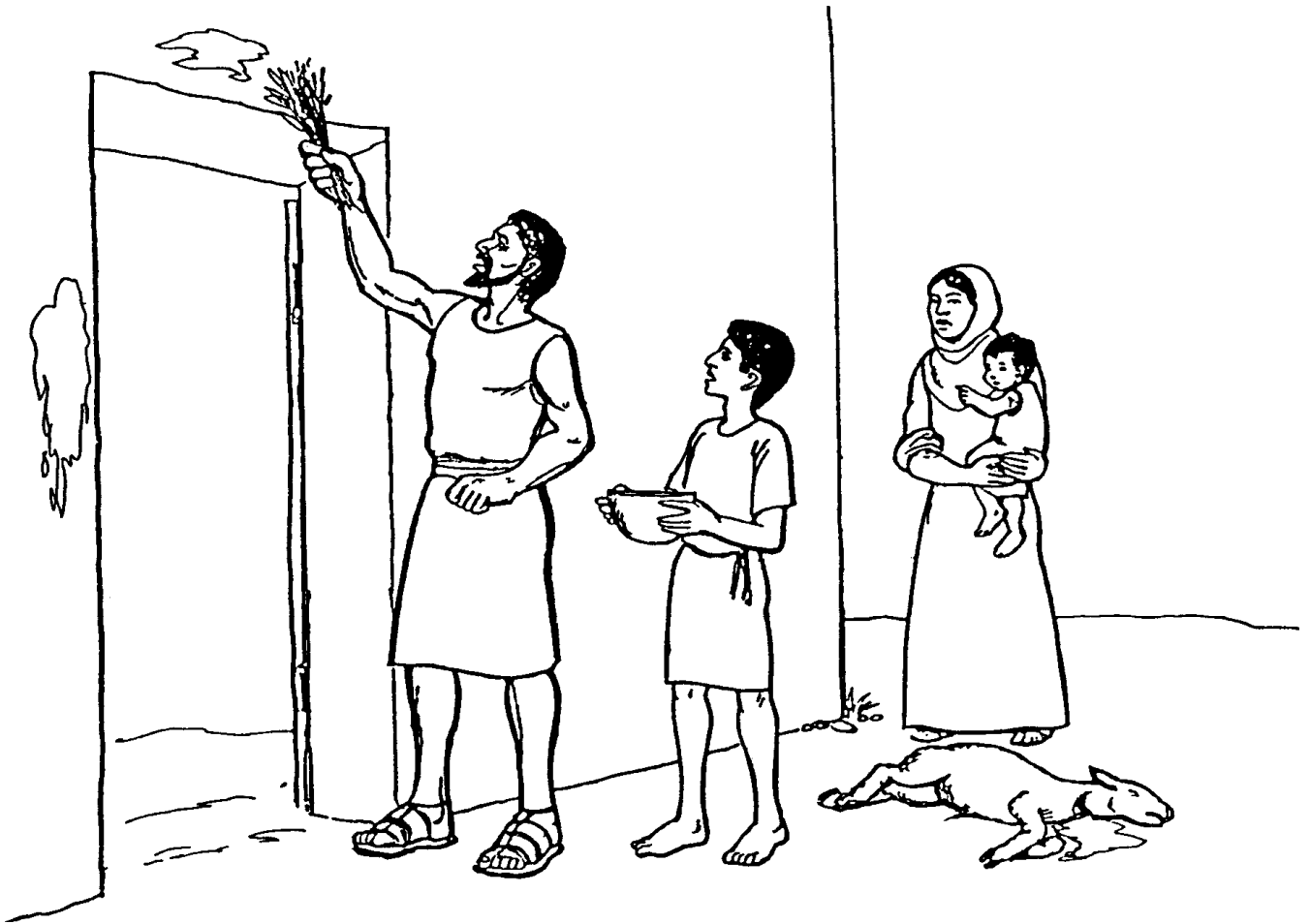
Gid masilau timatemate.

Gid sererie iuot ngan tinid.

Gid panua tiparim ngan gid mulian, Deo idol gid ga tisulug.

28 Panasnga muriai aea

Ibada Mulian 12:1-14, 21-42; Hibru 11:28

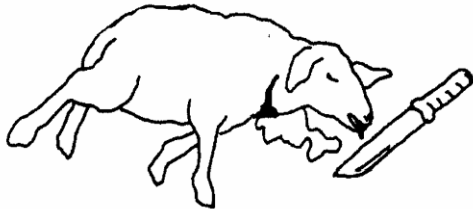
MARON Deo ikeo pan Moses bedane, "Gau ga narau gid gergeu lautabtabe arangaranga toa ngada oa Isip ad ga timate. Gau ga napamate gergeu lautabe ton natabolo ga irangrang ngan gergeu lautabe ton taine paeaeanga. Be keo pagid panua toa ngada ne Israel ad ga bedane: Gimi kelede kelede asio ami sipsip mao meme eta, ta atotoi gid ga iman amingada lemi gergeu ami Pasova aea. Aparere singid kautede ta asama ngan lemi atama aea kisinga toa rua oa ga aea tabalanga gadae pade. Manta tilut ad sipsip ngan dinga ga kus ta tian toman bret aea yis ienono ngan mao. Oangga MARON ila ngan tibur Isip ngan raunga gid gergeu lautabtabe, ei ga igerasing toa ienono ngan lemi atama iaoa, ta ei ga isapir ngan gimi."

Io, bong irabu MARON Deo irau gid gergeu lautabtabe toa ngada oa togid Isip ga timate, be gid Isip tikado tandanga kapei.

Io, natabolo ibaba Moses ga Aron ta ikeo, "Manmanae! Gimingada panua Israel atnan leg panua ta ala." Tota, ngan bong toaiua tibada led bulmakau ga sipsip ga meme ipu ta titnan Isip ga tila.

1. Ikamado ga natabolo togid Isip ilongean gid Israel ga tila?
2. Deo ikeo ga manta tisio ad sipsip mao meme eta ga iman saoa aea?
3. Ngan ipu saoa Deo ipamate gid Israel led gergeu lautabtabe mao?

Matam nanan: Jon 1:29b

**Oato ninipunga gadio ne ga ilo posanga
ga idudunga kemi ngan ninipunga.**

timate Israel sipsip lautabtabe atama Isip tila sing

MARON Deo ikeo "Gau ga narau gid gergeu _____
arangeranga toa ngada oa _____ ad ga _____." Oangga
MARON igera _____ ienono ngan led _____ iaoa, ta isapir ngan gid.
Ngan bong toaiua gid _____ tibada led bulmakau ga
_____ ga meme ipu ta titnan Isip ga _____.

Iesus ei sipsip ton Deo. Ising itoki ngan badanga gita mulian.

29 Gid Israel tiuore ngan tad kapei Retsi

Ibada Mulian 13:17-22; 14; Hibrú 11:29

Io, natabolo togid Isip ilongean gid Israel ga tila. Be ado ga ado, MARON Deo imamado gadudunga ngan laulau mamarae ede ta imugamuga ngan gid ga ipasolan gid ngan edap. Be bong ga bong imamado gadudunga ngan dinga mamarae ede ta itaratara gid.

Idio ta MARON ikeo pan Moses ngan tirau saupu boloma tad kapei Retsi. Be natabolo togid Isip ipul ilolo ta ibada ele karis ta ibaba ele panua paraunga ad ta tilado tatan gid Israel. Be gid Israel tigera gid Isip rugaruga per ta timataud kapei.

Be MARON ikeo pan Moses bedane, "Soa lem toto lalalanga aea ga idae ta gaga ga ingata tad. Tota tad ga imapoga ga iman rua, ta gid Israel ga tilalala ngan tano mamasa ta tiuore ga tila iadag." Ikado bedaoa ta MARON ikado ga tad imapoga ga iman rua, ta tano madaoan iloleai imamasa ga iuot masaeai. Ta gid Israel tilalala ga tiuore iadag ngan tano mamasa. Be tad iman ad kali imadid iadag ga iadag.

Be gid Isip tilado tatan gid ga kus ta MARON ikeo pan Moses bedane, "Soa bagem ga idae ta gaga ga ingata tad." Moses ikado bedaoa, ta tad krau ga isulug mulian imuliai ta irobi gid Isip toa tinasi gid Israel ga timatemate ga kus.

Be gid Israel tilolon ngan MARON, be tidol lolod ga ila pan, ga pan ele paeaeanga Moses pade.

1. Deo ipasolan gid Israel ngan edap madongan?
2. Ikamado ga gid Israel timataud?
3. Deo ikeo pan Moses ngan isoa ele toto lalalanga aea ga idae ngan saoa?

Matam nanan:

*Be Moses ikoli led posanga bedane, "Amataud mao.
Amadid matua ta agera danga toa MARON iuangga ikado
ngan badanga gimi mulian labone."
Ibada Mulian 14:13a*

**Oato ninipunga gadio ne ga ilo posanga
ga idudunga kemi ngan ninipunga.**

toto	Retsi	timataud	ilado
mamasa	Israel	irobi	timatemate

Gid _____ titnan Isip ga tila. Tirau saupu boloma tad kapei _____ . Be natabolo togid Isip ipul ilolo ta _____ tatan gid Israel. Be gid Israel tigera ta _____ kapei. Moses isoa ele _____ lalalanga aea ga idae ta tad imapoga ga iman rua, ta gid Israel tilalala ngan tano _____ ta tiuore ga tila iadag. Ga kus ta tad krau ga isulug mulian imuliai ta _____ gid Isip ga _____ ga kus.

Danga toa ngada ne ienono Deo ibageai.
Ei imariala ngan panua tilongolongo ilinge.

30 Eau iuot ngan pat

Ibada Mulian 17:1-7

Io, gid panua Israel tilalala ga tila ngan tibur aea tuanga eta mao mambe MARON ikeo pagid ngan. Ga kus ta tirau saupu ngan tibur ede. Be toaeoa eau eta ngan gid panua tiun mao. Tota tiririak ga ila pan Moses ta tikeo, "Bada eau ga inam gai aun! Eao kamado bada gai ga anama atnan Isip? Eao kim gaingada lemai gergeu ga masilau mud amate ngan marum, na?"

Idio ta Moses iraring matua ga ila pan MARON. Ta MARON ikoli Moses ele posanga bedane, "Bada lem toto lalalanga aea toa mugaeai eao bal eau Nail ngan. Be gau ga namadid matameai, gadae ngan pat kapei ngan lusi Horep. Ta eao ga bal pat toa, ta eau ga ilele ga iuot ngan gid panua tiun." Io, Moses ikado toa bedaoa ta eau iuotot.

Be ngan posanga malmal pan Moses titoba MARON iura.

1. Ikamado ga gid Israel tiposa malmal pan Moses?
2. Gid Israel marumiangid, be sai ilua gid?
3. Gid Israel tikado saoa ga titoba MARON iura?

Matam nanan: Pilipai 4:19

**Gera posanga itutui mao ngan bagem angas,
ta sio iuae tutui iadag.**

nuti	tiririak
touito	tuanga
agutan	lalalanga
rtirkaii	tiun
aaaallgn	iuotot

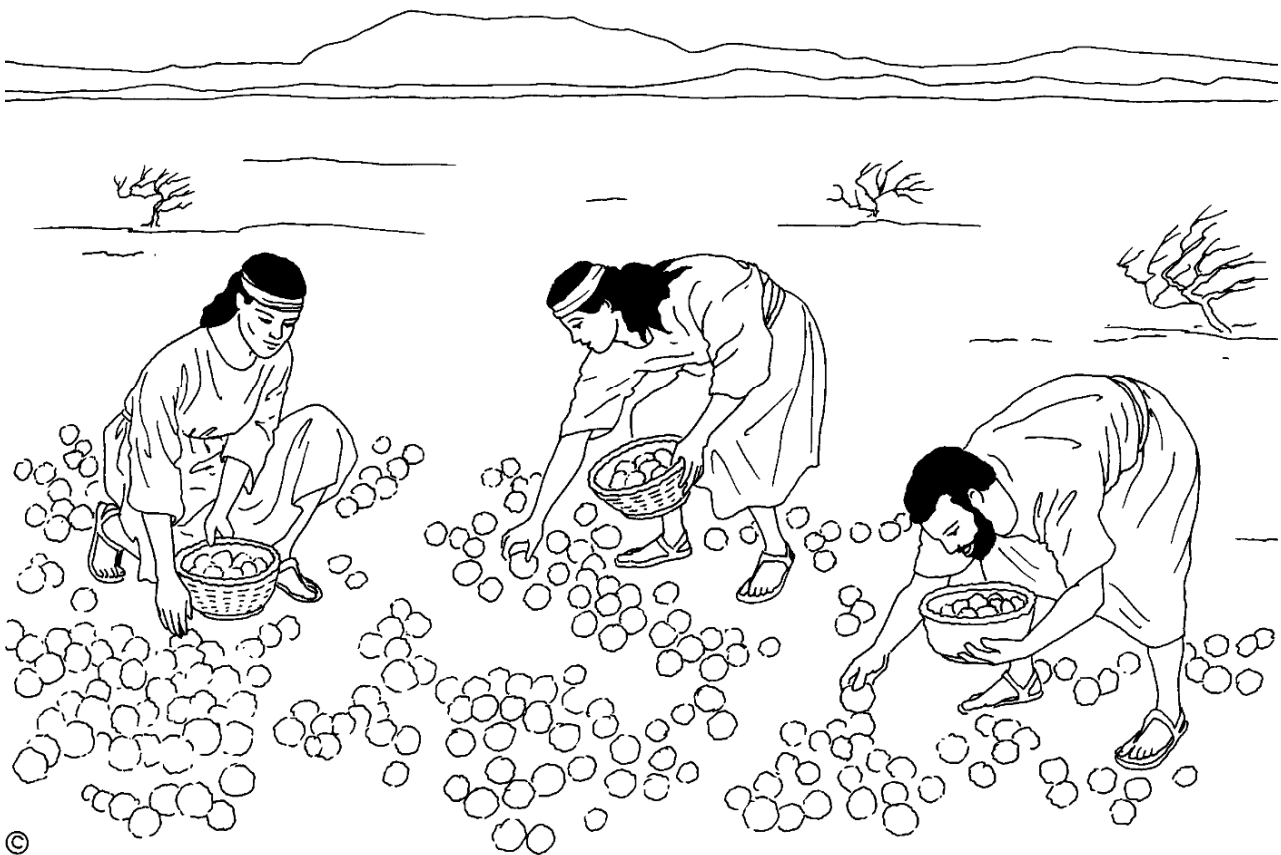
Ilo saoa posanga gadae ienono gadio ne mao.

Gid Israel tilalala ga tila ngan tibur aea _____ eta mao. Tirau saupu be eau eta ngan _____ mao. Gid _____ ga ila pan Moses. Deo ikeo pan Moses ngan ibal pat ngan toto _____ aea. Moses ikado bedaoa ta eau _____ .

Deo iuatai ngan saoa danga tapapauis ngan,
ta isio danga kemikemi ngan gita.

31 Deo ipan gid Israel ad annga

Ibada Mulian 16

©

Gid Israel toa ngada oa tiririak ga ila pan Moses ga Aron ta tikeo, "Gai aoangga, kemi ngan MARON ipamate gai ngan tibur Isip, ngansa aoangga pitoro ipaeabu ngan gai ga amate."

Moses ga Aron tikeo pagid Israel bedane, "MARON ga ipan ami masilau lailai ga ipan ami annga gaisala ga irangrang ngan lemi kimnga, ta gimi ga aoatai kemi mambe ei kekelen MARON. Gimi aririak ga inam pagai, eine mambe aririak ga ila pan MARON."

Io, ngan lailai toaiua gid man kaeau tiroro ga tisulug ga tiun ngan led saupu. Be gaisala ngan ado sae, namul bong aea isulug, be oangga imamasa ta tigera gid danga gereirei busa ienono tanoeai mambe mama aea kota. Be gid Israel tikeo, "Danga ne saoa?"

Be Moses ikeo pagid bedane, "Eine ami annga toa MARON ibada pagimi. Gimi kelede kelede abada annga toa ne irangrang ngan gimi aean. Irangrang ngan gimi adol annga ilia eta ga idio gaisala mao." Ta tiuato annga toa oa ieda mana.

Be ngan ado lima ga ede aea, tigou busa tede irangrang ngan ado rua, ngansa ado sae eine Ado Titianga aea. Be panua etangada tinasi Deo ele posanga mao.

Gid Israel tianean mana ga irangrang ngan rai sangaul pange. Be rai toa sangaul pange kus, ta tila tiuot ngan tibur kapei Kenan aea but ta timamado kemi ga tianean annga dadangai.

1. Gid Israel tiririak ga ila pan Moses ngan saoa?
2. Deo ipan gid ngan annga saoa ga saoa?
3. Gid Israel tianean man ga irangrang ngan rai pida?

*Matam nanan:
Eao pan gai ngan amai annga labone, mambe somisomi.
Matiu 6:11*

Deo ele posanga tautanga ienono ngan Pilipai 4:19 itlan posanga ngan Matiu 6:11. Oato ngan Buk Baibel.

Ilo saoa posanga ienono gadio ne mao.

1. Gid Israel tiririak ga ila pan _____.
2. Moses ikeo pagid, "Deo ga ipan ami _____ lailai ga ipan ami annga _____."
3. Gaisala tigera gid danga _____ busa ienono _____ mambe _____ aea kota.
4. Moses ikeo pagid, " _____ "
5. Tiurato annga toa oa ieda _____.
6. Gid Israel tianean annga toa oa irangrang ngan _____.

Deo iuatai ngan saoa danga tapapauis ngan,
ta isio danga kemikemi ngan gita.

32 Gid Israel tiparau toman ngan gid Amalek

Ibada Mulian 17:8-16

Idio ta gid Amalek tinam tikado paraunga pagid Israel. Ta Moses ikeo pan eaba ede ieda Josua bedane, "Sio leda arangaranga etangada, ta gimingada ala aparau pagid Amalek sabale. Be gau ga nakikisi toto lalalanga aea ton Deo, ta namadid gadae bereoeai."

Tota Josua toman ngan gid panua paraunga ad togid Israel tiparau pagid Amalek, mambe Moses ikeo ngan. Be Moses ga Aron ga Hur tidae ga tila bereo ipaoeai. Somisomi oangga Moses isoa ibage ga idae, gid Israel tiasal gid Amalek ngan paraunga. Be oangga ibage isulug, gid Amalek tiasal gid Israel. Idio ta Moses ibage imamatenga, tota Aron ga Hur tibada pat ede ga inama ta Moses idio imado ngan. Gisirua timadid iadag ga iadag boloma pan, ta tikisi ibage ga idae ta imulmuli ga irangrang ngan ado idil. Tota Josua toman ngan gid Israel tiasal gid Amalek ngan paraunga, ta tipaeabu ngan gid ngan didi paraunga aea.

Ga kus ta MARON ikeo pan Moses bedane, "Bode posanga ga oaine ga idae ngan laulau ede, ngan gid panua matad nanan ga bedane, 'Gau ga napamukuru gid Amalek, ta irangrang ngan gid panua matad nanan gid pade mao.' "

1. Sai ga sai tidae bereoeai toman ngan Moses?
2. Oangga Moses ibage isulug, saoa iuot?
3. Ikamado ga Deo ikeo pan Moses ngan ibode posanga ga idae ngan laulau?

Matam nanan: Laulau Baunga Aea (Buk Song) 121:2

Patutui gid posanga ne ta iuot mambe ninipunga aea posanga.

1. bereo ipaoeai ga ga ga Hur tidae Moses tila Aron Be
2. Israel. gid oangga Be Amalek ibage tiasal gid isulug,
3. ibage idil ga ta ngan imulmuli idae ga Tikisi irangrang ado.
4. paraunga. ngan tiasal gid Israel Amalek Gid
5. ikeo, ga "Gau gid Amalek." MARON napamukuru

Oangga loloda ede ga ede ngan saoa danga, tala pan Deo ta ilua gita.

33 Deo ele apu kapeipei sangaul

Ibada Mulian 19; 20:1-17

Io, gid Israel tiuot boloma lusi Sainai isaliai. Idio ta Moses idae ga ila pan Deo. Ta Deo ikeo pan bedane, "Oangga gimi alongo lingeg ga anasi kemi posanga toa narau toman ngan gimi, eine gimi ga aot gau leg panua." Ta Deo ibada ele apu kapeipei sangaul ga ila pan bedane:

1. Manta anasi gau kekelegau. Irangrang ngan anasi deo eta pade mao.
2. Irangrang ngan gimi akado lemi deo eta aea namer mao. Be irangrang ngan gimi akor aemi ngan gid deo padengada mao ga asoa edad mao pade.
3. Irangrang ngan gimi aoato edag sapaeen mao.
4. Manta matami nanan kemi Ado Titianga aea, ta alolon ngan ado toa oa aea ul.
5. Manta alolon ngan tamamami ga tnami ta anasi linged.
6. Irangrang ngan apamate eaba ede pade mao.
7. Irangrang ngan akado arala ta apaeabu ngan oaioga mao.
8. Irangrang ngan gimi alublub eaba ede pade ele danga sisid mao.
9. Irangrang ngan apakaka ga apamadid eaba ede pade ngan posanga sapaeen mao.
10. Irangrang ngan angale ga akim eaba ede pade ele danga sisid padengada mao.

1. Deo ibada ele apu kapepei sangaul pan sai?
2. Deo ele apu isaoa imuga ngan apu padengada?
3. Ikamado ga Deo ibada ele apu kapepei pagid Israel?

Matam nanan: Laulau Baunga Aea (Buk Song) 119:11

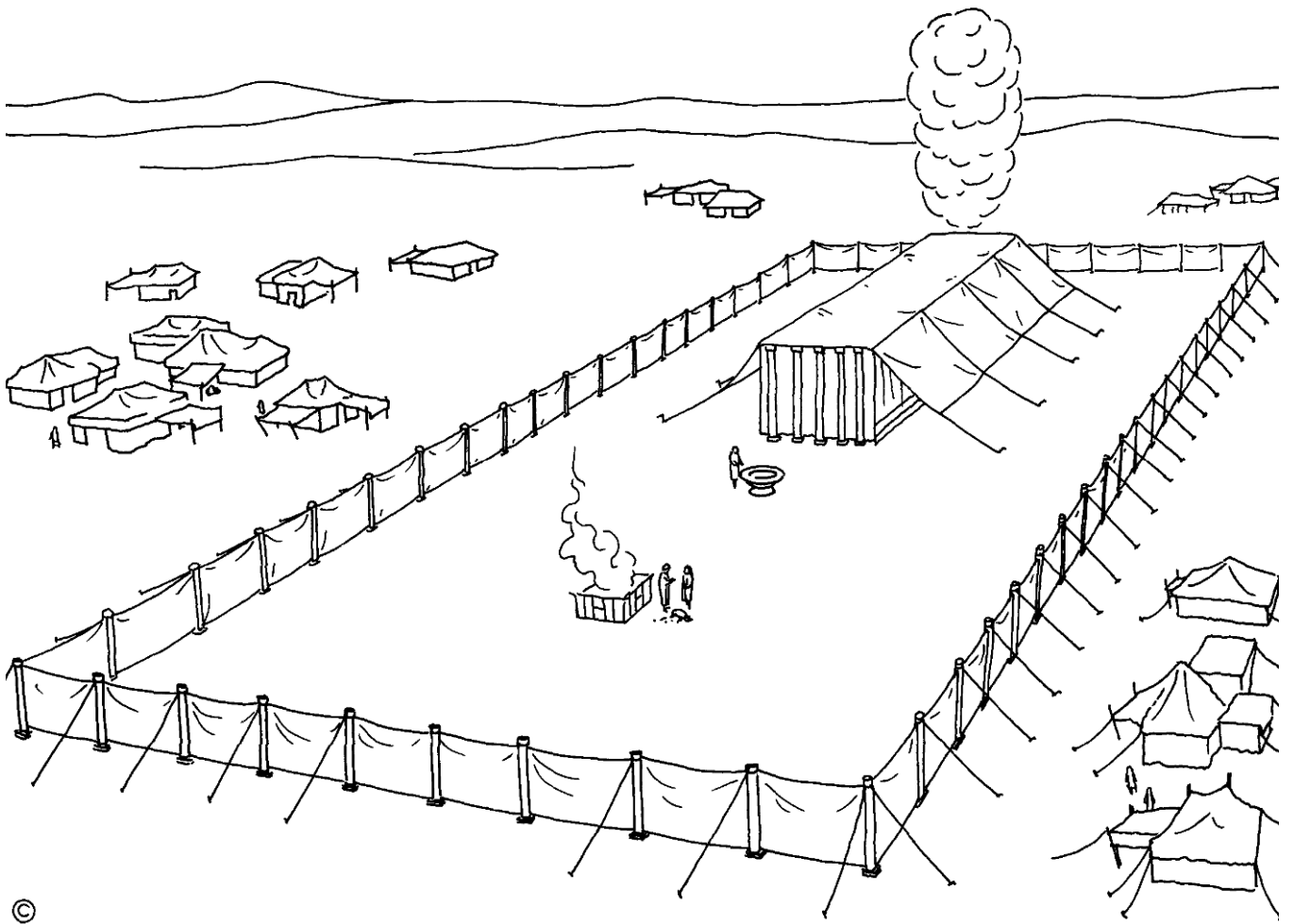
Ilo saoa posanga ienono mao.

1. Manta _____ gau kekelegau.
2. Irangrang ngan gimi _____ ngan gid deo padengada
mao ga _____ mao pade.
3. Irangrang ngan gimi aoato _____ mao.
4. Manta matami nanan kemi _____.
5. Manta alolon ngan _____ ga _____.
6. Irangrang ngan _____ eaba ede pade mao.
7. Irangrang ngan akado _____ ta apaeabu ngan
_____ mao.
8. Irangrang ngan gimi _____ eaba ede pade ele danga
sisid mao.
9. Irangrang ngan _____ ga _____ eaba ede
pade ngan posanga sapaeaan mao.
10. Irangrang ngan _____ ga _____ eaba ede pade ele
danga sisid padengada mao.

Deo ele apu kapepei sangaul tilualua gita.

34 Deo ele palata

Ibada Mulian 25; 27; 30:1-10; 40:34-38

Moses imado lusi Sainai ilaborai, ta MARON ikeo pan bedane, "Keo pagid panua Israel ta tikado leg palata ede. Toa bedaoa ta namamado rabu ngan gid. Be gimi manta akado palata toa ne toman ngan aea danga sisid toa ngada oa iloleai, ga iuot lalaede mambe ianun gau ga napasolan pago." Tota Deo ipasolan Moses ngan palata ianun toman ngan aea danga sisid iloleai manta iuot madongan.

Gid Israel tikado Deo ele palata ga aea danga sisid lalaede mambe Deo ikeo ngan. Io, naurata toa ngada oa kus, ta MARON ele laulau irobi ele palata, be ele taranga kapei idudunga palata iloleai ga iuon ngan. Ta Moses irangrang ngan idudunga palatai mao, ngansa MARON ele laulau isulug ngan ga irobi, ta ele taranga kapei iuon iloleai.

Somisomi oangga tigera laulau itnan palata ga idae, eine gid Israel tikaka gid ngan lalalanga. Be oangga tigera laulau toa itnan palata ga idae mao, eine tikisi madonga ga timamado, ga irangrang ngan ado toa tigera laulau itnan palata ga idae. Toa bedaoa ta somisomi tigera MARON ele laulau toa imadid gadae ngan palata ado ga ado, be somisomi bong, tigera dinga ianean laulau iloleai. Ikakado toa bedaoa ngan gid Israel led lalalanga toa ngada oa.

1. Moses imado sida ta ilongo MARON iposa pan?
2. Deo ikeo ga iuanga imamado sida?
3. Gid Israel tiutai madongan ngan Deo imamado pagid?

Matam nanan: Jon 14:6

Patutui posanga ga iuot kemi ngan ninipunga toa ne.

_____ (seMos) imado lusi _____ (iSaani) ilaborai, ta _____ (NAMOR) ikeo pan bedane, "Keo pagid panua _____ (rsIlea) ta tikado leg _____ (atpala) ede. Toa bedaoa ta _____ (doaaamm) rabu ngan gid." Io, naurata toa ngada oa _____ (usk), ta _____ (auaull) imadid gadae ngan palata ado ga ado, be bong tigera _____ (gaind) ianean laulau iloleai.

Mugaeai Deo ilup toman ngan panua tenainga ad toa Deo ele palatai, be labone gita toa ngada ne talagalaga pan Iesus. Gera Hibru 10:1-22.

35 MARON isula gid man kaeau ga tinam pagid Israel

Israel Dabad (Namba) 11:1-35

Gid panua Israel tiririak ngan danga kulupulupu iuot ngan gid, ta MARON ilongo be ilolo bake. Tikeo bedane, "Gai akeo ga aean masilau. Matamai nanan mugaeai amado Isip aean annga imata ede ga ede. Be labone uramai mao, ga atolatola ngan mana aea eannga."

Moses ilongo led tandanga, be MARON ilolo bake, ta Moses ilolo kulupu ta ikeo, "Gau kekelegau narangrang ngan namariala ngan gid panua toa busa ne mao."

Ta MARON ikeo pan Moses bedane, "Eao bada gid panua kapepei sangalima sangaul rua ga tinam pagau ta tilua go ta timariala ngan gid panua toa busa ne. Eao kekelego eao mariala ngan gid mao. Keo pagid panua, 'Deo ga ipan ami masilau ta aean irangrang ngan ami taiko ede ga irangrang ngan atolatola.' "

Be Moses ikoli bedane, "Oangga gai arau gid bulmakau ga sipsip toa ngada ne, ta irangrang ngan panua toa busa ne, na?"

Ta MARON ikoli, "Gau urag irangrang mao, na?" Io, MARON ikado rai kapei ga idae tadiai ta ibada gid man kaeau busa ta tiroro ga tinam boloma ngan tano. Ta gid panua tiboko ado ga bong ga ado sae pade ngan badanga gid man ta tipaeando gid.

Io, tianean masilau toa, be MARON ilolo bake ngan gid led ririaknga ta isula dibala paeamao ga irau gid panua busa ga timate.

1. Ikamado ga gid Israel tiririak?
2. Moses ikeo mado ga ila pan MARON?
3. Ikamado ga gid panua busa tidibal ga idanga edengada timatemate?

Matam nanan: Pilipai 2:14

Gid posanga ne tautaunga mao pakakanga?

1. Gid Israel lolod bake ngan natabolo Isip aea.
2. Gid panua titolatola ngan eangga mana kekelen.
3. Moses ilongo gid panua led ririaknga, ta ilolo isat.
4. MARON ikeo pan Moses ta isio panua kapepei sangaul tol.
5. MARON ikado rai kapei ta isula gid gaea ga tinam pagid panua ga tian.

MARON ikim leda ririaknga mao. Ei ibada danga toa ngada ne pagita.

36 Panua titalelean tibur Kenan

Israel Dabad (Namba) 13:1-14:35

MARON ikeo pan Moses, "Sula panua sangaul ga igegea rua ga tila titalelean tibur Kenan, tano toa gau ga nabada pagid Israel."

Tota panua toa oa tila ta tigeria tibur toa oa. Tila ga tiket wain iboga ede itautau busa ienono ngan. Tiaud aea sig ta panua rua tibisi. Tila titalelean tibur toa oa irangrang ngan ado sangaul pange, kus ta tiluagid.

Ga tikeo pagid panua, "Tibur toa oa aea tano imona kapei. Be gid panua toa timamado ngan tibur toa oa, urad kapei. Led tuanga kapepei aea ala matua."

Tota gid Israel tiririak pan Moses ga Aron. Tiposa pol mulian ngan gid ta tikeo, "Tasio eaba eta ta ibada gita ga taluagita ga tala Isip."

Be Josua ga Kalep gisirua lolod kulupu ngan posanga toa oa, ta tikeo, "Oangga MARON itin igelgel ngan gita, eine ga ibada tano toa oa pagita." Be gid Israel tikeo ga tirau gid ngan pat ga timate.

Ta MARON ikeo pan Moses, "Somisomi gid panua toa ne titolatola ngan gau. Nakado uisinga busa rabu ngan gid, be lolod matua mao. Eine ga nasula dibala kapei eta ila ipaeabu ngan gid." Be Moses irenren pan MARON ngan isamum led kadonga papaeamao.

Ta MARON ikoli, "Gau nasamum led kadonga sasat mambe eao beta gau ngan. Be panua toa titobatoba gau ga tilongo lingeg mao, gid ga tila tidudunga ngan tano toa nabada pagid Israel mao. Be leg panua naurata ad Kalep ga Josua, tinasi gau leg kimnga, tota gid ga tila ngan tibur toa ga tigeria oa ta tidio ngan. Sabale apalele gimi ta aluagimi ta ala ngan tibur aea panua mao. Be panua padengada ga tilalala eoa irangrang ngan rai sangaul pange."

Tota tikado bedaoa.

1. Panua toa sangaul ga igegea rua tila tigera tibur toa oa ngan ado pida?
2. Ikamado ga MARON ilolo bake pagid Israel?
3. Moses irenren pan MARON ngan ikado mado?

Matam nanan: Israel Dabad (Namba) 14:9

Posanga isaoa itutui?

1. Moses isio panua 12 / 10 / 6 ngan tila tigera tibur toa oa.
2. Gid panua tigera tibur toa oa tikeo pagid panua, "Tano kemi mao / imona kapei / kemi tede."
3. Ga tikeo pagid panua, "Aea panua bolobolo / urad kapei / gereirei."
4. Tilongo posanga toa oa ta tinid igelgel / titangtang / timataud.
5. Be Josua ga Kalep tikeo, "Deo ga ipaeabu ngan gita." / "Deo ga ibada tano toa oa pagita." / "Deo ga inging ngan gita."
6. Gid Israel tilongo mao / titang kapei / tilongo gid.
7. Tota MARON ikeo, "Manta aluagimi ga ala Isip / ngan tibur aea panua mao / Kenan."

Oangga Deo ibada naurata kulupu pagita, loloda kulupu mao.
Loloda matua ngan Deo ele posanga.

37 Kora toman ngan iuaeoae tilongo Moses ilinge mao

Israel Dabad (Namba) 16:1-50

Eaba ede Kora toman ngan iuaeoae bunu rua sangalima titolatola ngan Moses imadid ga imugamuga ngan gid. Tiuangga gid tila boloma pan MARON ta tilongo ele posanga. Moses ilongo posanga toa ta itap ga isulug tanoelai. Idae ta ikeo pan Kora toman ngan iuaeoae bedane, "Sabale gaisala MARON ga ipasolan sai ei ton.

"Gimi ga ga aoatai mambe MARON kekelen isula gau ngan kadonga ele naurata, be gau nasio gau mulian mao. Oangga gid timate mambe panua somisomi timatmate, eoa aoatai MARON isio gau ngan kadonga ele naurata mao. Be oangga MARON ipamate gid ngan kadonga pau ede, eoa aoatai mambe gid tipul murid ngan MARON."

Moses iposa ga kus, ta mole mao, tano ipokakai ga aea baba kapitnami iuot. Kora toman ngan ele panua ga led danga sisid tibilin ga tidudunga baba iloleai. Idio ta MARON isula dinga inam ta inono gid panua bunu rua sangalima tinasnasi Kora.

1. Kora toman ngan iuaeoae tikado saoa danga paeamao?
2. Moses ikeo ga saoa danga ga iuot ngan ado sae?
3. MARON ipanas gid madongan?

Matam nanan: Hibru 2:2

**Oato ninipunga gadio ne ga ilo posanga
ga idudunga kemi ngan ninipunga.**

MARON	Kora	baba	dinga	tibilin
ipamate	iuaeoae		imugamuga	tilongo

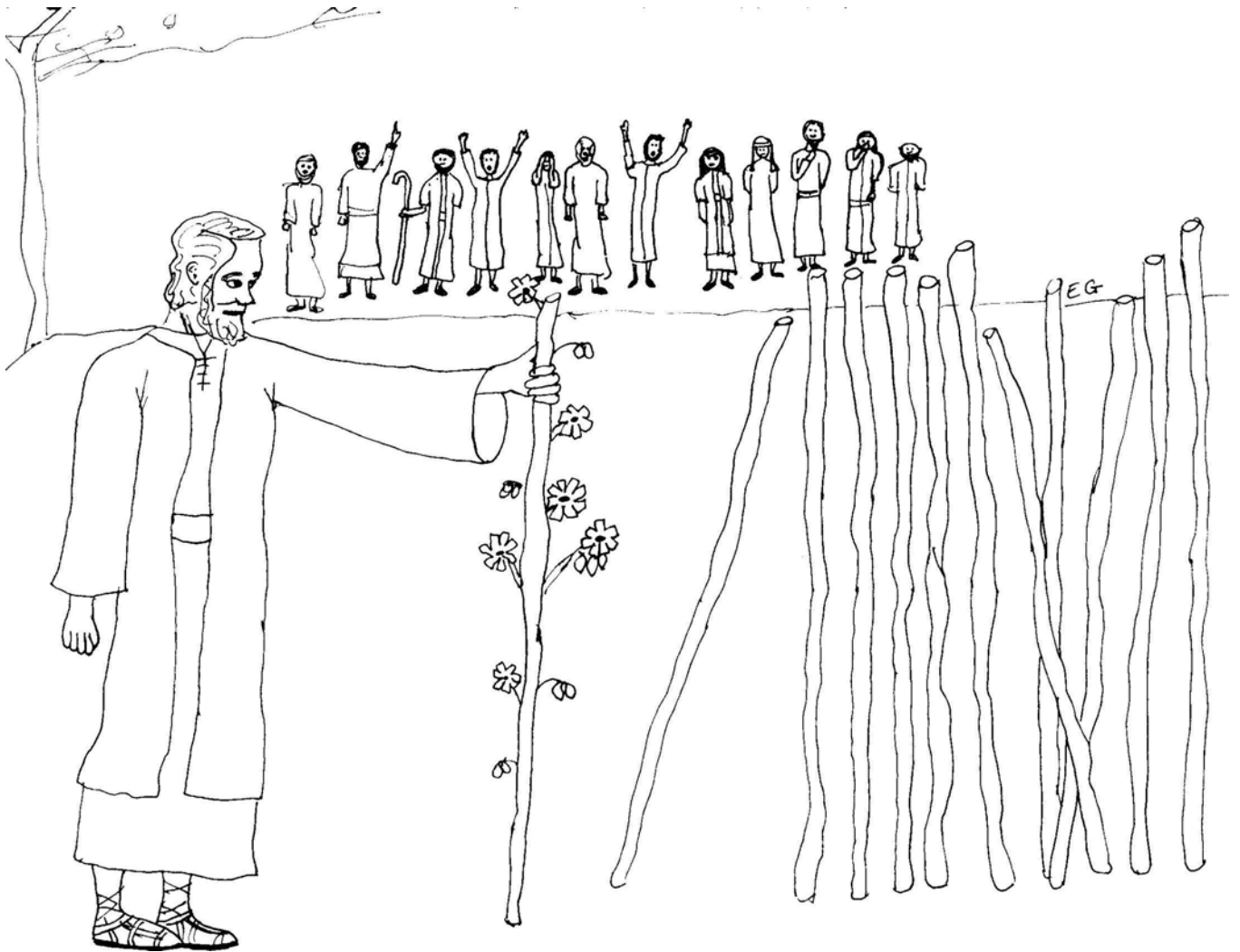
_____ toman ngan _____ titolatola ngan Moses imadid
ga _____ ngan gid. Tiuangga tila boloma pan _____ ta
_____ ele posanga.

MARON _____ gid bedane: tano ipokakai ga aea _____
kapitnami iuot. Kora toman ngan ele panua ga led danga sisid
_____ ga tidudunga baba iloleai. Idio ta MARON isula
_____ inam ta inono gid panua tinasnasi Kora.

Tanasi gita leda kadonga padam. Manta takado saoa MARON ikeo ngan.

38 Aron ele toto isalugaluga ga itautau

Israel Dabad (Namba) 17:1-12

Gid Israel tiselele Moses ga Aron sapaeen, be MARON ikeo pan Moses bedane, "Keo pagid Israel ngan tibada toto sangaul ga igegea rua lalalanga aea. Tibada toto keledengada pagid panua timugamuga ngan lum keledede keledede." Idio ta Moses ibada gid toto ga idudunga Deo ele palatai ta idol boloma ngan korol apu aea.

Io, ado sae Moses idudunga ngan Deo ele palata ta igera Aron ele toto isalugaluga ta ipur iuot, itautau ga iblabla. Idio ta Moses ibada gid toto ga iuot ga ila ta ipasolan pagid Israel. Danga toa iuot ta ipasolan gid Israel ngan MARON isio Aron ga ele lum ngan timugamuga ngan ele naurata.

Io, MARON ikeo pan Moses bedane, "Bada Aron ele toto iluai mulian ta dol boloma korol apu aea. Eine ga iman kilala ngan panua tiririak pagau manta matad tnan led kadonga ta timate mao." Ta Moses ikado mambe MARON ikeo pan.

1. Ikamado ga MARON ikeo pan Moses ngan idol gid toto ga tidudunga Deo ele palatai?
2. Sai ele toto isalugaluga, ta ipur, itautau ga iblabla?
3. Moses idol mulian Aron ele toto Deo ele palata iloleai iman kilala ngan saoa?

Matam nanan: Epesus 6:1

**Oato ninipunga gadio ne ga ilo posanga
ga idudunga kemi ngan ninipunga.**

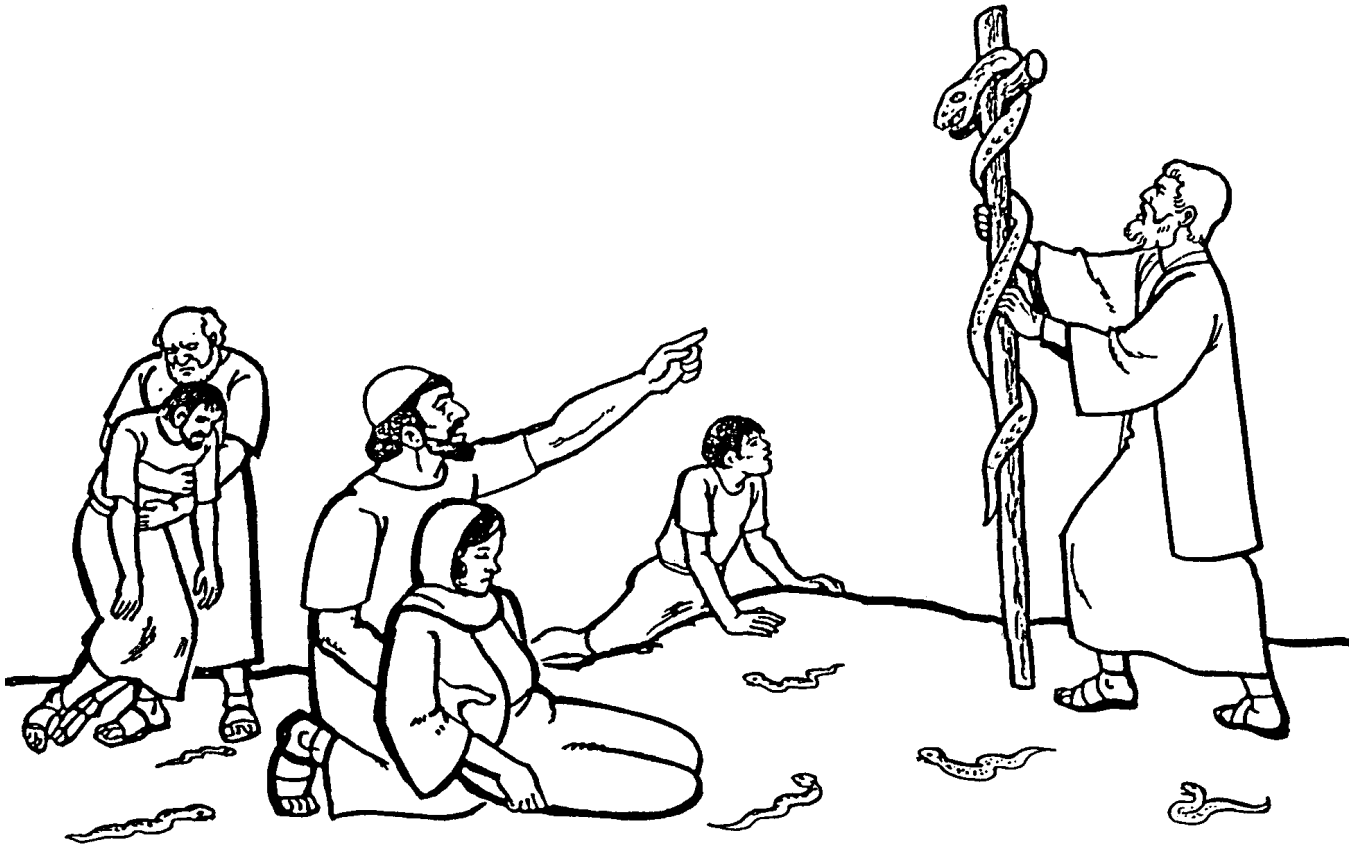
Aron	timugamuga	ipur	isio	Israel
ipasolan	toto	itautau		palatai

MARON ikeo pan Moses bedane, "Keo pagid _____ ngan tibada _____ sangaul ga igegea rua lalalanga aea. Tibada toto keledengada pagid panua _____ ngan lum kelede kelede. Idio ta Moses ibada gid toto ga idudunga Deo ele _____. Io, ado sae Moses igera _____ ele toto isalugaluga ta _____ iuot, _____ ga iblabla. Idio ta Moses ibada gid toto ga iuot ga ila ta _____ pagid Israel. Danga toa iuot ta ipasolan gid Israel ngan MARON _____ Aron ga ele lum ngan timugamuga ngan ele naurata.

Manta talolon ngan panua Deo isio gid timugamuga ngan gita.

39 Mota aea namer bras

Israel Dabad (Namba) 21:4-9; Jon 3:14-16

Gid Israel tilalala ga tila be titolatola ga tiposa paeamao ngan Deo ga Moses bedane, "Ikamado ga gimi akado gai ga atnan Isip? Akim gai amate ngan tibur toa ne aea panua mao? Annga mao! Eau mao! Gid annga ne papaeamao imana kemi mao, ta gai atolatola."

Idio ta MARON isula gid mota papaeamao pagid Israel ta tinam tingot gid ta gid busa timate. Gid Israel tinam pan Moses ta tikeo, "Ngan lemai posanga, gai akado kadonga paeamao ngan MARON ga eao. Raring ta MARON ibada mota ga ila aluai ngan gai." Tota Moses iraring gid panua toa led.

MARON ikeo pan Moses, "Kado mota aea namer eta ta dol ga idae ngan abei ede. Oangga mota ingot eta, igera ta itin kemi." Tota Moses ikado mota aea namer bras ede ta idol ga idae ngan abei ede. Tota oangga sai mota ingot ei, igera mota aea namer bras toa ta itin kemi.

(Oato pade Jon 3:14-16.)

1. Ikamado ga mota papaeamao tiuot?
2. Gid mota tingot panua busa ga timate ta gid Israel tibeta Moses ngan kadonga saoa?
3. Tinasi edap isaoa ta panua tinid kemi mulian?

Matam nanan: Jon 3:16

Patutui posanga ga iuot kemi ngan ninipunga toa ne.

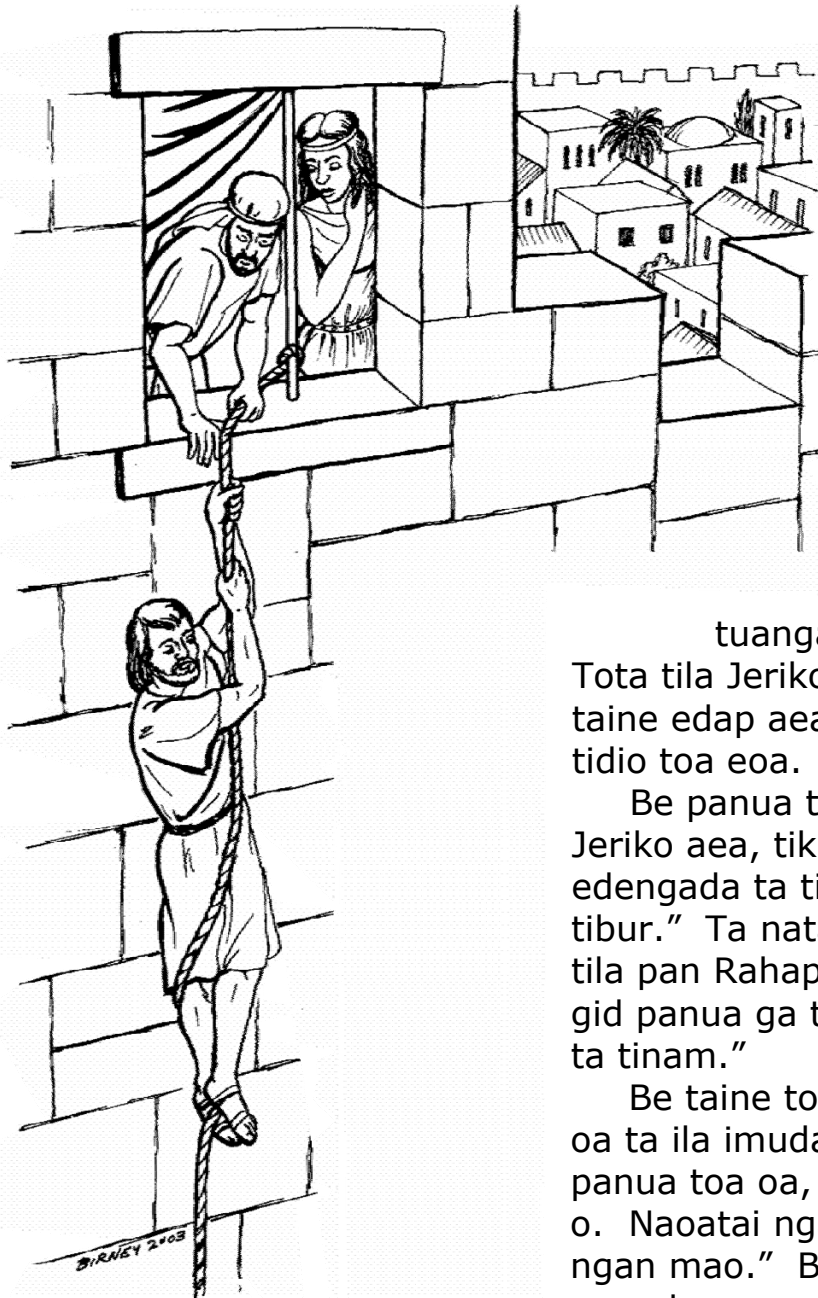
Gid _____ (raeIls) tiposa paeamao ngan _____ (oDe) ga _____ (seMso). Idio ta MARON isula gid _____ (atmo) papaeamao ta tinam tingot gid ta gid busa _____ (metati). Ta Moses _____ (ignarir) gid panua toa led.

MARON ikeo pan Moses, "Kado mota aea _____ (ranme) eta ta dol ga idae ngan _____ (beai) ede. Tota oangga sai mota _____ (toign) ei, igera mota aea namer bras toa ta itin _____ (mike).

MARON Deo ga ibada mulian gid panua lolod matua ngan Inat.

40 Rahap ilua panua rua Israel ad

Josua 1:1-2; 2:1-24

Moses imate ga kus ta MARON ikeo pan Josua, "Teta pade adae ta aore ngan eau Jordan ga ala iadag ta ala ngan tano toa gau ga nabada pagimi."

Tota Josua isula gid panua rua mumulnga ga tila titalelean tibur toa oa. Josua ikeo pagid, "Ala agera

tuanga Jeriko ga aea tibur."

Tota tila Jeriko ga tidudunga ngan taine edap aea Rahap ele luma ta tidio toa eoa.

Be panua tikeo pan natabolo Jeriko aea, tikeo, "Gera! Gid Israel edengada ta tinam titalelean leda tibur." Ta natabolo isula gid panua tila pan Rahap ta tikeo ga, "Bada gid panua ga timamado lem lumaeai ta tinam."

Be taine toa oa ibada panua rua oa ta ila imudan gid. Ta ikeo pagid panua toa oa, "Gid titnan gau ga tila o. Naoatai ngan tibur isaoa tila ngan mao." Be ei imudan gid gadae ngan luma.

Ila igera gid panua toa rua oa ta ikeo pagid, "Gau naoatai MARON ibada tibur toa ngada ne pagimi. Ta labone gai amataud gimi. Abada danga eta inam pagau ta iman kilala ngan gai ngada leg panua amate mao."

Ta gisirua tikeo, "Gai akeo tautaunga pago: Oangga eao keo pagid panua mao ngan danga saoa gai akado, gai ga akado kemi ngan eao oangga MARON ibada tano toa ne pagai." Tota isula gid ga tikantutu ngan oaro ga tisulug ga tila.

Tota panua toa rua oa tiluagid ga tila pan Josua ta tikeo ngan danga toa ngada oa iuot pagid. Tikeo pan, "MARON idol tibur toa ngada oa idae bagedai. Gid panua toa ngada oa timataud kapei ngan gita."

1. Josua isula panua rua ngan tikado mado?
2. Rahap irenren pagid ngan tikado mado?
3. Panua toa rua oa tiaoa ngan tiuanga Jeriko madongan?

Matam nanan: Hibru 11:31

**Oato ninipunga gadio ne ga ilo posanga
ga idudunga kemi ngan ninipunga.**

Rahap Jeriko natabolo Josua Israel taine

_____ isula gid panua rua mumulnga ga tila titalelean tuanga
 _____ ga aea tibur. Tila _____ ga tidudunga ngan taine edap
 aea _____ ele luma ta tidio toea. _____ aea
 ilongo ngan gid _____ edengada titalelean led tibur. Ta _____
 isula gid panua ngan badanga gisirua _____ ad. Be _____
 toa oa tibada panua rua oa ta ila imudan gid gadae ngan luma.

Titiaudanga: Akado Kukuk

Deo ikim panua toa ngada ne. Oangga tipul lolod ga tila pan, ei ga
 imata nanan led kadonga sasat mugaeai aea pade mao.

41 Gid Israel tiuore ngan eau Jordan

Josua 3 ga 4

Io, gid Israel toa ngada oa tila ngan eau Jordan, ta Josua ikeo pagid bedane, "Sabale MARON ga ikado gid uisinga imata ede pade tau rabu ngan gimi."

Ta Josua ikeo pagid panua tenainga ad bedane, "Gimi abisi korol apu aea, ta amuga ngan gid panua." Tota tibisi ga timuga.

Ta MARON ikeo pan Josua bedane, "Keo pagid panua tenainga ad toa tibisi korol apu aea, oangga tiuot eau Jordan isaleai, gid manta tila timadid eau irabuiai. Gimi ga aotai mambe Deo toa imamado somisomi, ei tota rabu ngan gimi, ta ei ga isere gid panua toa labone timamado Kenan, ta led tibur ga iman lemi."

Io, gid panua tenainga ad toa tibisi korol apu aea tiuot eau Jordan isaleai, ta aed isulug eau idigedige. Be mole mao, eau ele lelenga ikaput pan gadae, ta idio isum ga idae, toa aluai tau ngan tibur toa timadmadid ngan oa. Tota gid panua tiuore ga tila ngan eau isal iadag toa tuanga Jeriko ienono ngan. Be gid panua tenainga ad toa tibisibisi MARON ele korol apu aea, timadmadid ngan tano mamasa toa eau Jordan iae muliai. Be gid Israel tiasal gid ga tilalala ngan tano mamasa ga irangrang ngan gid toa ngada oa tiuore iadag.

Be Josua isio panua sangaul igegea rua, keledengada ngan gid lum sangaul igegea rua togid Israel. Ta gid tinasu Josua ilinge, ta tibada pat sangaul igegea rua toa eau Jordan irabuiai, ta tibisi ga ila led saupuiai, ta tidol ga idio iman matamul ngan Deo ele kadonga.

Io, panua tenainga ad tibisi korol apu aea ga tidae eau isal iadag, be mole mao, eau ilele mulian ga imasesel pade mambe mugaeai.

Ta Josua ikeo, "Ami MARON Deo ikado toa bedane ngansa ikim panua toa ngada ne tanoelai tiuatai mambe ei iura kapei, ta gimi ga alolon ngan ei somisomi."

1. Ikamado ga eau ele lelenga ikaput pan gadae?
2. MARON Deo ikim panua toa ngada ne tanoeai tiuatai mambe ei madongan?
3. Oangga gid Israel tigera gid pat sangaul ga igegea rua oa, ta matad nanan saoa?

Matam nanan: Buk Song 114:7,8

Gid posanga ne tautaunga mao pakakanga?

1. Eau Jordan mamasa kus ta gid panua tenainga ad aed isulug eau idigedige.
2. Gid panua tenainga ad tibisi koral apu aea ga timuga.
3. Panua tibada pat sangaul rua igegea pange.
4. Panua tenainga ad tidol gid pat ga idio iman matamul ngan Deo ele kadonga.
5. Deo iura ikado ga eau Jordan ilele mao.

Muriai, eaba ede ikado baunga ede ga gid Israel tibau ngan matad nanan danga toa iuot ngan ninipunga toa ne. **Oato baunga toa ngan Buk Song 114.**

Kado drama ngan ninipunga ga oaine.

Kado baunga ede pau ikeo ngan Deo ilua go madongan.

Saoa posanga Deo iposa tautaunga ngan, ei ga inasi tutui.
Manta matada nanan saoa danga Deo ikado ngan gita.

42 Tuanga Jeriko imarepei

Joshua 6

Io, MARON ikeo pan Josua bedane, "Gera, gau nadol tuanga Jeriko ga idae eao bagemeai. Be gimingada panua paraunga ad manta apiu ga abalil ngan tuanga. Akado pakeledengada ga irangrang ngan ado lima ga ede. Be keo pagid panua tenainga ad lima ga rua, ngan gid ga tikikisi gid sipsip aranga aea pelenga mambe taule, ta tilalala ga timuga ngan korol apu aea. Be ngan ado lima ga rua aea, eine ga tipiu ga tibalil ngan tuanga palima ga rua, be tiusouso gid taule. Be oangga alongo taule ele tandanga ila mamarae, gid panua toa ngada oa ga tingangar kapei."

Io, tikado toa bedaoa, ta ngan ado toaiua gid taule titang ga ila mamarae, be gid panua tingangar. Ta mole mao, tuanga toa aea ala imarepei manmanae ga isulug. Tota gid arangaranga tilado ga tidudunga ga tibada tuanga. Ta tiket gid ipom toa ngada oa ga led masilau mud ngan didi ga timate. Be gid kakau iririau toa mugaeai tila titalelean tibur toa oa, tibada mulian taine toa ieda Rahap toman ngan gid iaoa kelede ei ton.

Ga kus ta titun tuanga toman ngan gid danga sisid toa ngada oa. Be tidol danga sisid silva ga gol ga bras ga idudunga Deo ele palata iloleai, ngan tibur toa tidoldol pat ngan.

Tota MARON imamado toman ngan Josua, ta iualu iuasasa ga ila ngan tibur toa ngada oa.

1. Josua iuatai madongan ngan tuanga Jeriko ga idae ibageai?
2. Tikado mado ngan iasalnga tuanga Jeriko?
3. Ikamado ga tipamate Rahap ga ele panua mao?

*Matam nanan:
Deo ikado kemi ngan sapadua tilongo ele posanga ga tinasi.
Luk 11:28b*

**Danga lima toa ne iuot ngan ninipunga.
Sio isaoa iuot ga imuga, ga saoa ga saoa iuot muriai.**

1. Tuanga Jeriko aea ala imarepei.
2. Tiusouso led taule.
3. Gid kakau tila tibada mulian taine ieda Rahap ga ele panua.
4. Tipiu ga tibalil ngan tuanga palima ga rua.
5. Tipiu ga tibalil ngan tuanga pakelede.

Koli gid betanga.

6. Ngan ado kelede aea, tipiu ga tibalil ngan tuanga papida?
7. Ngan ado lima ga rua aea, tipiu ga tibalil ngan tuanga papida?

**"Tota MARON imamado toman ngan Josua, ta iualu iuasasa ga ila
ngan tibur toa ngada oa." (Josua 6:27)**

Oangga eao oatai ngan eaba mao taine eta toa bedane, iualu iuasasa ga ila ngan tibur toa ngada ne ngansa MARON imamado toman ngan ei, ta ninipua ngan ei.

Oangga talongo Deo ilinge, ei ga ilua gita.

43 Akan ikado kadonga sat

Joshua 7

Idio ta Josua isula panua edengada ga titnan Jeriko, ta tila titalelean tuanga Ai toman ngan aea tibur. Io, tiluagid mulian ga tinam pan Josua, ta tikeo, "Gid panua toa ngada ne ga tila tiparau mao, ngansa gid panua ngan tuanga Ai, gid pida ede mon."

Io, tila tiparau, be gid panua Ai ad tibutatan gid Israel ga tiluagid, be tirau edengada ga timate. Ta gid Israel lolod isamimi. Ta Josua ibeta MARON ngan kadonga toa ne iuot ngan saoa.

Ta MARON ikeo pan Josua bedane, "Gid Israel tikado kadonga sat. Tibada danga edengada toa nakeo ga gid manta tipaeabu ngan, ta tikere gid ngan ga iman led."

Io, MARON ipasolan Josua masin mambe Akan ei eaba toa ikado kadonga toa ne ga ibada kolos mamarae kemi ede toman ngan danga sisid silva ga gol.

Tota Josua ga gid Israel toa ngada oa tibada Akan toman ngan iaoa keledede ei ton, ta tirau gid ngan pat ga timate. Io, ga kus ta MARON ilolo iluai mulian, ta ilua gid Israel, ta tiasal tuanga Ai ngan paraunga.

1. Ikamado ga gid Israel lolod isamimi?
2. Ikamado ga Deo ilua gid Israel ngan paraunga toman ngan tuanga Ai mao?
3. Kadonga sat toa aea kolinga madongan?

Matam nanan: Rom 6:23

Aot ngan gid betanga ad kolinga ienono ngan ninipunga.

1. Josua masin titnan tuanga sai?
2. Sai isula panua edengada ngan tila titalelean tuanga Ai?
3. Tuanga toa tikeo aea panua pida ede mon ieda sai?
4. Sai ipaola ngan eaba ibada danga sisid?
5. Eaba toa ilongo Deo ilinge mao ieda sai?

Patutui posanga toa ne

aaiprtu	iA	aeIlrs	dee	mattei	daakgno
ubtieaap		anAk	eeeldk	ailu	aails

**Patutui posanga toa ne kus,
ta ilo posanga saoa ienono gadio ne mao.**

Panua titalelean tuanga ____ ga tinam ta tikeo, "Gid pida ____ mon."
Io, tila _____ be gid panua Ai ad tibutatan gid _____ be tirau
edengada ga _____.

Ta MARON ikeo, "Gid Israel tikado _____ sat. Tibada danga
edengada toa nakeo ga gid manta _____ ngan, ga iman led."
_____ ei eaba toa ikado kadonga toa ne. Tota tibada Akan toman
ngan iaoa _____ ei ton, ta tirau gid ngan pat ga timate. Io, ga
kus ta MARON _____ gid Israel, ta _____ tuanga Ai ngan
paraunga.

Kadonga sat ipaot matenga ga iuot.
Irangrang ngan tamudan danga eta pan Deo mao.
(Gera pade Aposel 5:1-11 ga pananalenga 37 ngan buk ga oaine.)

